

Карл Ралек.

ВИСЛІДИ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРОХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ.

Конференція Виконавчих Комітетів трох Інтернаціоналів, яка збиралася вирішити справу скликання загального міжнародного робітничого конгресу проти капіталістичних рабінських планів в Генуї, розійшлася, не склавши світового конгресу. В хвиль, коли висланники капіталістичних рабінських держав збирають себе в Генуї, щоб придумати нові плани планованого світа, міжнародний пролетаріат не показав стійкості енергії і рішучості, щоб продемонструвати спільно проти міжнародного капіталу. Се перший вислід, який треба констатувати і то з дуже прикритим жаром. А коли наводять ся сей перший вислід, то рівночасно треба також ствердити, чому ся конференція в теперішній мент неможлива. Спільна резолюція, яку прийняли всі три екзективи, знаходить вину нескликаних демонстрацій світового конгресу какуци:

"заступники П. Інтернаціоналу зложили заяву, що скликає загальною конференцією в цвітні місяці, — отже підчас нарад Генуїської конференції, — неможливе".

Се сконстатоване висяє отже сумними словами, що Комуністичний Інтернаціонал і Віденський 2½ Інтернаціонал не знайшли ніякої причини проти негального скликання світового конгресу і лише спротив П. Інтернаціоналу перешкодив йому.

Причини такої тактики П. Інтернаціоналу легко віднайти, коли звисно, що міжнародна організація одної частини пролетаріату ультимативно демонструє ся поставити підчас демонстрації, яка має відбутись замість світового конгресу, який: "Геть з Версальським миром".

Як се висянити? Трома найсильнішими партіями П. Інтернаціоналу є: англійська Партія Праці, бельгійська Робітничая Партія і Німецька Соціал-Демократія. Хто-ж заперечить тому, що Німецька Соціал-Демократія за Версальський мир? Мотузком на шню німецького пролетаріату, але також Демократичним мент над правительством, до якого належать німецькі соціал-демократи. Німецька Соціал-Демократія охотно демонструвала-б проти Версальського мира, але Партія Праці і бельгійська Робітничая Партія не дозволяють її. А не дозволяють вони з огляду на правительстві Антанти і на німецьке правительстві. Хоча німецьке правительстві під тиском Версальського мира утискає ся, все-ж таки не сміє відважити ся на Генуїській конференції навіть порушити питання Версальського мира. І так Німецька Соціал-Демократія

рушить ся політику, — отже причини заходів П. Інтернаціоналу, щоб розбити Берлінську конференцію. Другому Інтернаціоналу — як сказано — удало ся спинити безплатно скликання світової конференції пролетаріату, але, — і се ми вважаємо другим вислідом конференції — не удало ся йому знизити початків єдиного фронту, хоча як малими вони зараз представляють ся. Другий Інтернаціонал мусів згодити ся на утворення комітету представників усіх трох екзектив, завданням якого буде скликати світовий конгрес і приготувати інші конференції. Він мусів згодити ся також на те, щоб ще в цвітні місяці зорганізовано міжнародні демонстрації проти офензивного капіталу, проти Генуїської Ябуковий конференції, за призначенням Совітської Росії і проти репарційної політики виступу. Се не багато. Але й се можна було досягнути лише через стійкий утворення блоку Комуністичного і Віденського Інтернаціоналів, який спільно боронив ідею єдиного фронту. Берлінський "Форвертс" з баченням з питомою навізністю пише про конференцію, що П. Інтернаціонал прийняв спільну заяву по часті з членности супроти Віденського Інтернаціоналу. Другий Інтернаціонал, як се мислячи на Берлінській конференції, без сумніву й на дальше буде саботувати кожду конкретну спробу перевести в життя висновки міжнародної конференції, але конференція трох екзектив доказала, що всякий саботаж П. Інтернаціоналу має значіння, коли Комуністичний і Віденський Інтернаціонали дружно і рішучо стануть в обороні єдиного фронту. Другий Інтернаціонал остане при боці не тому, що Комуністичний і Віденський Інтернаціонали при кождій справі перемовляють П. Інтернаціонал, а тому, що вони є незломним висловом пролетаріату за єдиним фронтом.

Комуністичний Інтернаціонал навісню не уживав ніяких заходів, щоб Берлінська конференція прийняла милозвучні і далекосяжні ухвали, бо знає добре, що великі обійняки П. Інтернаціоналу на варті того фактору, на який їх списує ся. Ходить не о обійняки, як мислячи дати П. Інтернаціонал, лише о натиск робітничих мас на них, який наступить найсильніше в нагалих питаннях пролетарських житєвих konieczностей. На сій конференції Комуністичний Інтернаціонал навісню не піднісв всіх тих нечуживих винників, яких допустив ся П. Інтернаціонал на шкоду пролетарських інтересів підчас війни і пізніше. І аж в хвиль, коли П. Інтернаціонал почав виступати проти, Комуністичний Інтернаціонал мусів стати до протинаступу, який мав той наслідок, що П. Інтернаціонал не відважив ся розбити Берлінську конференцію. Богато товаришів — і не дивно — уважали стриманість делегації Ко-

муністичного Інтернаціоналу уступкою. Делегація се знала. Але вона мусіла сказати собі: ми є представниками бовітських пролетаріату. Успіхи боротьби пролетаріату неможливі без зєднання їх сил на оборону найближчих інтересів пролетаріату. Пролетаріат не їде за тими, що найсильніше говорять про минуле а-б найгодосійше викрикують жадане сьогоднішнього дня. Пролетаріат згуртуєт ся до людей тих, які найрішучіше вступають його волю до спільної боротьби. Пролетаріат о-судить партії не по їх говоренню, а по їх праці. І тому то наша стриманість, наша поміркованість були найсильнішими ударами для П. Інтернаціоналу. Наша поміркованість показала, що єдиний фронт розумієт ся не парадом одного дня, а як завзвату боротьбу за утримання і удержаня єдиного фронту. Чим спокійніше, з більшою розвагою будемо і на будуче виказувати се робітничим масам, то тим скорше будуть маліт заходи П. Інтернаціоналу проти утворення єдиного пролетарського фронту, який в теперішній історичній ситуації є ключем Комуністичного Інтернаціоналу. Ми заявили готовність стати в єдинім фронті навіть разом з тими, що 8 літ зраджували інтереси пролетаріату. І коли ми спокійно, розважно і без хильованя будемо обороняти сю ідею, то здобудемо можливість утворити єдиний пролетарський фронт навіть проти волі П. Інтернаціоналу, коли він схоче стати на перешкоді.

Такі висліди берлінських нарад.

Коли ми підносили ідею єдиного фронту, то нам було знаніи, що ся ідея не побідить в одній годині, чи там в однім дні, чи навіть в однім місяці.

Коли ми підняли питання міжнародного конгресу, то сейчас доказав ся нам дороговказ до міжнародного єдиного фронту. Вправді поки що дороговказ сей okazaв ся повний перешкоди, але наша ідея єдиного фронту виявила ся так сильно, що П. Інтернаціонал, який з наємнішою відкритістю се питає, коли 1921 р. в перше поставив його в Німеччині в "отвертій листі" Комуністичної Партії Німеччини, тепер міг лише підступно саботувати. Ідея єдиного фронту починає набирати сили і побідити мусить. Певність сю, мимомалих практичних висновків першої спроби, скріпила Берлінська конференція. Не можна також промовчати того, що поставлені на конференції питання єдиного фронту переконало всіх представників Комуністичного Інтернаціоналу про значіння і силу ідеї єдиного пролетарського фронту більше, ніж се могли зробити теоретичні дискусії. Вікниці треба також ствердити, що делегація Комуністичного Інтернаціоналу прийняла одностайно спільну заяву, яку підписали також її представники.

У сільських місцевостях завжди були відсутніми такі культурно-освітні організації, немає їх і зараз та наперед чи можливо утворити такі установи і організації. Все се разом утворює для селянина не вигідні умови, при яких він не може набути необхідного знання, він не може навіть зараз використати мійські подібні установи (курси, профшколи, робфаки — робітничі факультети).

А тим самим він не може доповнити своє незначне знаня в означених галузях. Як звичайний наслідок того, селянин у своїй масі цілком не має позитивного знання по сільському господарстві, себто по ґрунтовній своїй професії.

І так, у той час, коли в нас говорять про електрфікацію села і интензифікацію виробництва, селянин і на далі обробляє свою землю найпримітивнішим способом, а також керуєт ся в своїй щоденній праці не позитивними даними с.-г. науки, а виключно архаїчним способом своїх "батьків і діда".

Але проте і тут тяг до знання е! І, коли ще відповідним енергійним заходами в теперішніх трудових масах взагалі збудити дрімаче почуєт ся, то тоді, очевидно, потреба в населеню придбати собі певні короткотермінові (одні — трохмісячні) курси, а і частенько не має вільного часу, щоб відвідати окрему гарну лекцію, відвідати читальню а-б-ж клуб. Аде-ж громадянин тепер цілєсний день однію клопочеть ся про те, щоб собі і своїй родині заробити на шматок хліба, тому часу має обмалю до того-ж випадком.

Знанє -- Масам.

На те, щоб поширити розумові простори української трудової людности і принизити масам почутє самодіяльности, а разом із сям, щоб помітно збільшити виробність праці в країні і добробут усіх громадян її, треба перш понад все піднести на належну височінь іхній загальний культурний рівень, а також цілком винищити професійно-технічний аналіфабетизм великого трудового загалу України. Засобів на се, як усім відомо, багато є: застосуванє рясної сітки різноманітних шкіл, постійних та мандрівних курсів, окремих бесід, досвідно-показових установ, книгозбірень-читальнь, клубів, театрів, народних будинків (зокрема сільбудинків) і т. ин. заходів.

Але хоч би які були добрі і заходи, вони не завжди досягають своєї загальної мети, а надто тепер! Тижним гальмом до того є по перше — просто такі катастрофічний скрут в державі на гроші і матеріальні засоби на означені заходи; по друге — не менше згубна відсутність в країні відповідного кадру досвідчених педагогів і по третє — (дуже важлива) міська трудова людність України, наслідком страшенно заостреної боротьби за існуванє, мало не зовсім страшною можливістю не відвідувати певні короткотермінові (одні — трохмісячні) курси, а і частенько не має вільного часу, щоб відвідати окрему гарну лекцію, відвідати читальню а-б-ж клуб.

І не дивлячись на те, що значна кількість розуміє користь освіти, ясно відчуває не обізнаність придбати хоч-б елементарні, але суто-наукові знання в тій галузі праці, в якій кождий з них з дня на день працює; майже-всі вони не можуть задоволити своїх потреб до потреби знаня. Але відвідуванє дорослим мійським населенєм ріжних вечірних та недільних курсів, робфаки і т. п. з довшим навчанем не може бути значних наслідків з причини догочасности студії, відсутности потрібного часу, а також далекости мешкань від подібних установ.

Отже навіть у великих містах, де є такі культурно-освітні організації, ся справа вирішуєт ся дуже спробою. А в малих містах, місточках і особливо на селах та хуторах України справа підняття культурного рівня населеня на відповідну височінь що до ліквідації профтехнічної неписьменности звичайними заходами, про які ми зазначили вище, стоїть ще гірше. Правду кажуци, такими заходами нічого не можна робфакити — робітничі факультети).

У сільських місцевостях завжди були відсутніми такі культурно-освітні організації, немає їх і зараз та наперед чи можливо утворити такі установи і організації. Все се разом утворює для селянина не вигідні умови, при яких він не може набути необхідного знання, він не може навіть зараз використати мійські подібні установи (курси, профшколи, робфаки — робітничі факультети).

А тим самим він не може доповнити своє незначне знаня в означених галузях. Як звичайний наслідок того, селянин у своїй масі цілком не має позитивного знання по сільському господарстві, себто по ґрунтовній своїй професії.

І так, у той час, коли в нас говорять про електрфікацію села і интензифікацію виробництва, селянин і на далі обробляє свою землю найпримітивнішим способом, а також керуєт ся в своїй щоденній праці не позитивними даними с.-г. науки, а виключно архаїчним способом своїх "батьків і діда".

Але проте і тут тяг до знання е! І, коли ще відповідним енергійним заходами в теперішніх трудових масах взагалі збудити дрімаче почуєт ся, то тоді, очевидно, потреба в населеню придбати собі певні короткотермінові (одні — трохмісячні) курси, а і частенько не має вільного часу, щоб відвідати окрему гарну лекцію, відвідати читальню а-б-ж клуб. Аде-ж громадянин тепер цілєсний день однію клопочеть ся про те, щоб собі і своїй родині заробити на шматок хліба, тому часу має обмалю до того-ж випадком.

І не дивлячись на те, що значна кількість розуміє користь освіти, ясно відчуває не обізнаність придбати хоч-б елементарні, але суто-наукові знання в тій галузі праці, в якій кождий з них з дня на день працює; майже-всі вони не можуть задоволити своїх потреб до потреби знаня. Але відвідуванє дорослим мійським населенєм ріжних вечірних та недільних курсів, робфаки і т. п. з довшим навчанем не може бути значних наслідків з причини догочасности студії, відсутности потрібного часу, а також далекости мешкань від подібних установ.

Постановка там курсів заочного навчання така:

Звичайно, підприємець — будь се окрема особа, комерційне товариство або громадська організація в одному з великих міст утворює центральне бюро даних курсів для заочного навчання з певною програмою, що розрахована на обслуґи спеціальних потреб деяких більш менш широких верств населеня держави. Здебільшого такі курси мають завданням поширеня серед американських громадян чисто утилітарного профтехнічного знання. Далі, для успішної діяльности своїх курсів підприємець підшукує собі відповідний штаб робітників-фаховців (досвідчених педагогів, інженерів, агрономів, професорів, майстрів, літераторів т. з. висококваліфікованих осіб). І за допомогою таких робітників, спеціально обробованих для сього друкарні і майстерні шкіл-наочного прилада видає по певних широким програмах і по окремих чисто практичних справах цілу серію книжок-підручників, що мають, повторюючи, задовольнити відповідні потреби населеня Північної Америки. Паралельно з сям така організація самостійно виробляє потрібне для денного курсу шкільне приладє (препарати, інструменти, альбоми, моделі і т. н. річи иноді до олівців і паперу включно), що потрібне для доцільної постановки справи, щоб як найкраще передати своїм курсантам-передплатамкам бажанє знанє.

Потім, за допомогою часто густо великої своєї агентури подібні підприємства поширюють свої видання і наочно-допоможні видання серед передплатамків по всій країні.

Істнованє в державі подібних курсів для заочного навчання дає змогу робітникам, фермерам, конторщикам і т. п., що часто густо живуть за десятки, а иноді і за сотні верств від великих культурних центрів Америки, з успіхом поповняти загально свою освіту і абільшувати потрібне для даної особи вузьке спеціальне профтехнічне знанє.

(Кінець буде.)

В Болгарії викрито шпигунську організацію контр-революціонерів.

СОФІЯ, 11. мая. — В Болгарії викрито російську контр-революційну шпигунську організацію, яка находила ся під проводом членів головного штабу ген. Вранґля. Ся організація мала на цілі слідити за всіма агентами російського совітського правительстві, що перебувають в Болгарії.

З урядових кругів доносять, що найближшим кроком болгарського правительстві буде прогнати з Болгарії відділи колишньої армії Вранґля, які се там находять ся. Проти присутности тих військ в Болгарії протестувало було недавно українське радянське правительстві. Болгарія запевнила Україну, що всі війська Вранґля зїстали розоружені.

Після недавньої заяви болгарського премєра Стамбулівського в Генуї, болгарське правительстві дозволило Вранґлеві перебувати в Болгарії, але в характері зовсім приватної особи.

НОВА ДРАМА.

Вже вийшла з друку і продаєт ся в редакції "Укр. Роб. Вістий" нова книжка п. н.:

ПЕРЕД БУРЕМ

Є се драма на чотири дії, яка малоє боротьбу робітників в Росії за часів керування, на передодні пролетарської революції. Тому вона і називаєт ся "Перед Бурею". Драма ся надаєт ся до вистав.

Ціна примірника 35 п.

Замовляти шліть сейчас же на адресу:

Ukrainian Labor News Cor. Fritchard & McGregor Winnipeg, Man.

Евген Варґа.

ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Переклад П. Христова.

(Продовженє.)

Ріжниця поміж обома способами ґрунтують ся на слідуєчому. Росія розвинулась промислово дуже пізно і то головним чином з допомогою закордонного капіталу. Се привело до того, що капіталізм розвинув ся в Росії відразу не в своїх найвищих формах — тобто в формі величезних підприємств; середних же підприємств мануфактурного характеру там бракувало. Росія є країна панована величезних підприємств. Через се цілком вистарчало — і з політичного і з економічного боку — владенню підприємств до 50 робітників. Угорщина навпаки — посідає порівнюючи менше великих підприємств і натомість дуже багато підприємств від 20 до 50 робітників. Через се держава повинна була бути знизжена. Також і необхідність (з огляду на велику недостачу товарів) мати можливість завести як найбільш упорядковане матеріальне господарстві, при-мусувало до сєй низької форми владення. (Про владення банків, торговельних підприємств і поміщичків говоримо на інших місцях.)

В повільности переведення владення в Росії завинили горожанська війна, великий простір краю і саботаж ворожо настроєного супроти більшовиків урядництва (служачих), управ-ляючих директорів то що). В Угорщині диктату-

ру було встановлено без горожанської війни, весь державний і технічний урядничий апарат з самого початку без жадного опору примирив ся з диктатурою; через се, при невеликих розмірах країни, було можливо перевести владенє дуже швидко. Немає ніякого сумніву в тому, що угорська система владення є ліпшою і з політичного і з господарського боку. Чим швидше і основніше переводить ся владенє, тим швидше буває буржуї і примушені позбутись свого буржуазного характеру, тим коротшим і рішучим є перехід. В західних країнах, де робітництво більш освічене і через те більш здатне до керування продукцією, при посіданю політичної власти можна перевести владенє ще швидше і основніше, ніж то було в Угорщині.

Але експропріяція експропріаторів означає лише самий перший, початковий ступінь в наді-пряму організації нового господарства.

Заміна капіталістичного керування пролетарським відбуваєт ся (в Угорщині) так, що зберєт ся непереривність продукції. Правда, видатність (дохідність) праці знизилась в наслідок понижєня интензивности праці (ми пізніше докладно спинимось на сям явищі), але господарського хаосу було уникнуто. Ми хочемо тепер спинитись над способами організації пролетарського господарства та над виникаючими при сям проблемами. Бо з видаженєм капіталістичного керування довіреними людьми пролетаріату, доперва но створюють ся передуванням тої організації. Вкладення підприємств мусить бути органіційно звязані, мусить бути обєднані в добре упорядковану ці-

лість. Тут саме і лежить властиве завданє пролетарської диктатури: здійсненє переходу від капіталістичного до комуністичного господарства.

V. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛЕТАРСЬКОГО СУСПІЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.

"В буржуазних революціях головнє завданє прапуючих мас полягаєло у виконаню негативної чи руйнуєчюї праці — в знищеню феодаль-ного, монархії, середновіччя. Позитивну чи творчу працю організації нового суспільства виконувала посідаюча буржуазна меншість... І навпаки сьому — головним завданєм пролетаріату в кождій соціалістичній революції є позитивна й творча праця налагодженя надзвичайно складної і гонкої сіти нових організаційних відносин, обхоплюючих глянвий виріб і розділенє продуктів, необхідних для істнованя десятків мільонів людей".

Так характеризує Ленін основну ріжницю поміж буржуазною і пролетарською революцією.*

Нова організаційна робота може розпочати лише тоді, коли средства продукції перейшли вже до рук пролетаріату. Сам по собі факт експропріяції говорить не так багато: Все господарстві мусить бути організаційно перебудоване, бо важливе і неокладне завданє піднесенє дохідности (єднатности) праці може бути досягненє тільки таким шляхом. Та завданє організації пролетарського господарства не являєт ся якимсь абсолютно новим завданєм: всі організаційні форми колективного громадського господарства підготовлені в модернім фінансовім капіталізмі; вони мають бути лише перебудовані відповідно до змінюваних ся соціальних відносин та поширеня і переформованя з органів капіталізму в органи колективного громадського господарства.

Найважливіша принципіальна проблема постає в напрямку виділеня того, що повинно бути організоване з центра, а що може бути залишенє місцевій ініціативі. В матеріальному відношеню при будові нового господарства дають ся розріжнити одна від другої слідуєчі області: 1) Організаційно-технічна будова господарства, 2) Матеріальне господарстві і 3) людська робоча сила.

На початку в Угорщині всі сї функції без ріжниця були обєднані в Комісаріяті Суспільного Продукції. Через брак спеціальних установ збігалось тут все безпосередню. Але поволі відбувалась диференціяція і вікни перших чотирох місяців вже цілком виразно зарисувались форми нової організації.

(Дальше буде.)

Нова організаційна робота може розпочати лише тоді, коли средства продукції перейшли вже до рук пролетаріату. Сам по собі факт експропріяції говорить не так багато: Все господарстві мусить бути організаційно перебудоване, бо важливе і неокладне завданє піднесенє дохідности (єднатности) праці може бути досягненє тільки таким шляхом. Та завданє організації пролетарського господарства не являєт ся якимсь абсолютно новим завданєм: всі організаційні форми колективного громадського господарства підготовлені в модернім фінансовім капіталізмі; вони мають бути лише перебудовані відповідно до змінюваних ся соціальних відносин та поширеня і переформованя з органів капіталізму в органи колективного громадського господарства.

Найважливіша принципіальна проблема постає в напрямку виділеня того, що повинно бути організоване з центра, а що може бути залишенє місцевій ініціативі. В матеріальному відношеню при будові нового господарства дають ся розріжнити одна від другої слідуєчі області: 1) Організаційно-технічна будова господарства, 2) Матеріальне господарстві і 3) людська робоча сила.

На початку в Угорщині всі сї функції без ріжниця були обєднані в Комісаріяті Суспільного Продукції. Через брак спеціальних установ збігалось тут все безпосередню. Але поволі відбувалась диференціяція і вікни перших чотирох місяців вже цілком виразно зарисувались форми нової організації.

(Дальше буде.)

Нова організаційна робота може розпочати лише тоді, коли средства продукції перейшли вже до рук пролетаріату. Сам по собі факт експропріяції говорить не так багато: Все господарстві мусить бути організаційно перебудоване, бо важливе і неокладне завданє піднесенє дохідности (єднатности) праці може бути досягненє тільки таким шляхом. Та завданє організації пролетарського господарства не являєт ся якимсь абсолютно новим завданєм: всі організаційні форми колективного громадського господарства підготовлені в модернім фінансовім капіталізмі; вони мають бути лише перебудовані відповідно до змінюваних ся соціальних відносин та поширеня і переформованя з органів капіталізму в органи колективного громадського господарства.

Найважливіша принципіальна проблема постає в напрямку виділеня того, що повинно бути організоване з центра, а що може бути залишенє місцевій ініціативі. В матеріальному відношеню при будові нового господарства дають ся розріжнити одна від другої слідуєчі області: 1) Організаційно-технічна будова господарства, 2) Матеріальне господарстві і 3) людська робоча сила.

На початку в Угорщині всі сї функції без ріжниця були обєднані в Комісаріяті Суспільного Продукції. Через брак спеціальних установ збігалось тут все безпосередню. Але поволі відбувалась диференціяція і вікни перших чотирох місяців вже цілком виразно зарисувались форми нової організації.

(Дальше буде.)

Укр. Роб. Вісті

Вже вийшла з друку і продаєт ся в редакції "Укр. Роб. Вістий" нова книжка п. н.:

ПЕРЕД БУРЕМ

Є се драма на чотири дії, яка малоє боротьбу робітників в Росії за часів керування, на передодні пролетарської революції. Тому вона і називаєт ся "Перед Бурею". Драма ся надаєт ся до вистав.

Ціна примірника 35 п.

Замовляти шліть сейчас же на адресу:

Ukrainian Labor News Cor. Fritchard & McGregor Winnipeg, Man.